

Заселването на Сливенъ и Идризи.

Прѣзъ втората половина на XII-я вѣкъ, отъ който за българския народъ се откриватъ нови страници, загѣтанитѣ до сега, забулващъ древното си минало подъ неизвѣстни и загадъчни за насъ имена Сливенъ, тъмно подразбиранъ край Савуленъ Каналинъ и подъ Сидира, — се изтъква подъ перото на единъ далеченъ чужденецъ, но не и отъ византийцитѣ, а още по-малко отъ българитѣ. Опититѣ на Хиероклиса и Прокопия отъ началото на византийската епоха и на Константинъ Порфирогенета къмъ съставяне списъкъ на наслѣденитѣ отъ Римъ правилници, сж съвсѣмъ посрѣдственни. Тѣ, освѣнъ че не могатъ се сравни съ Антониновия и Иеросалимски итинерери отъ римския периодъ, но послѣднитѣ често пжти служатъ за отгатване на сума тъмни имена въ първитѣ и за почнато пунктоиране на подразбиранитѣ подъ тѣхъ заселища. Римскитѣ пжтописи боравахъ за доволно назадъ години и визирахъ туземни имена, които отъ врѣме заддунавскитѣ нашествия и византийски прѣкрѣствания се заличиха отъ паметта на миналото. При тѣй посрѣдственната византийска култура, въ историята ще останатъ още много бѣли страници и тъмни въпроси.

Старото зеселище на днешния Сливенъ, като лѣжащо подъ развалинитѣ на римска крѣпость, вѣроятно из-ползувана и отъ византийци и българи, вече прѣзъ първото робство се споменава отъ арабина Идризи като градъ. (1153 г.) Прѣзъ второто българско царство, бидейки обърнатъ повече въ монашески и отчасти промишленъ центъръ, дори до идването на турцитѣ, съ него не станаха почти никакви материялни промѣни. Днешниятъ Сливенъ въ по-голѣмата си частъ е дѣло на турското робство, и ето защо, ние ще различаваме старъ и новъ Сливенъ. Стариятъ — отъ сжществуването му подъ днешното си име до турското нашествие, като ограниченъ въ днешния кварталъ Ново-Село, — именно мѣстото на най-старото Сливенско заселище, — а новиятъ Сливенъ — отъ падането му подъ турцитѣ, тѣй както го завариха х. Калфа, ловджиитѣ на Мухамедъ IV, Султанитѣ Гереевци и новитѣ пжтешественици, бидейки вече разширенъ и около двата брѣга на Асѣнювица. Но кога и какъ е станало заселването на стария Сливенъ?